

Aspekty etyczne

Diagnoza choroby Creutzfeldta Jakoba u członka naszej rodziny nieuchronnie postawi pozostałych przed wieloma problemami natury etycznej. Związane one będą w szczególności ze sposobem postępowania medycznego. Ze względu na delikatną naturę, kwestie te często pozostają w sferze niedomówień i przypadku. Zachęcamy jednak do świadomego stawienia im czoła. Pomoże to w opiece nad chorym i ograniczy jego i nasze cierpienie.

Warto przedyskutować wspólnie, w gronie rodzinnym bądź osób, które będą brały czynny udział w opiece nad chorym, sposób działania. Zrozumienie choroby, jej przebiegu i mechanizmów jest tu kluczowe. Specyfika tego schorzenia w szybkim tempie skutecznie ogranicza kontakt z chorym oraz świadomość jego samego. Zwykle w niedługim czasie od wystąpienia pierwszych znaczących objawów, jego reakcje i zachowanie stają się w dużej mierze kwestią nieświadomych odruchów. Bardzo trudno stwierdzić, kiedy chory traci zdolność do rozumienia tego, co wokół niego się dzieje. Dlatego warto zadbać o jego maksymalny komfort. Nie próbujmy go na siłę aktywizować, zapewnijmy mu spokój i wypoczynek.

Przede wszystkim musimy uświadomić sobie jedną, kluczową kwestię – na dzień dzisiejszy nie istnieje żadne lekarstwo i choroba prowadzi nieuchronnie do śmierci (zwykle w wyniku powikłań związanych ze stanem chorego). Nie możemy więc mówić tutaj o leczeniu. Współczesna medycyna daje nam jednak wiele możliwości, które pozwolą uczynić te ostatnie chwile komfortowymi, na ile to możliwe.

Dlatego nie bójmy się opioidowych leków przeciwbólowych – nasz najbliższy nie powinien cierpieć. Nie zaszkodzą mu one, a skutecznie mogą znieść ból. Powinniśmy mieć w swoim otoczeniu lekarza, który pomoże nam w zorganizowaniu dobrego postępowania – neurologa, psychiatrę, bądź być pod opieką poradni leczenia bólu. Umożliwi to dobranie odpowiednich środków farmakologicznych dedykowanych dla wszelkich stanów niepokoju, bólu, bezsenności, drgawek.

Zapraszamy do zapoznania się z poniższymi artykułami. Zaznajomią nas one z etycznymi aspektami postępowania z terminalnie chorym, szczególnie w dobie wielu niedomówień i nacisków społecznych.

Weronka Chańska, Zbigniew Żylicz, Etyczne aspekty opieki paliatywnej [w:] J. Różyńska, W. Chańska (red.), Bioetyka, Wydawnictwo Wolters Kluwer 2013, s. 266-281.

[http://www.researchgate.net/publication/276420602_Weronika_Chaska_Zbigniew_ylicz_Etyczne_aspekty_opieki_paliatywnej_w_J._Ryska_W._Chaska_\(red.\)_Bioetyka_Wydawnictwo_Wolters_Kluwer_2013_s._266-281](http://www.researchgate.net/publication/276420602_Weronika_Chaska_Zbigniew_ylicz_Etyczne_aspekty_opieki_paliatywnej_w_J._Ryska_W._Chaska_(red.)_Bioetyka_Wydawnictwo_Wolters_Kluwer_2013_s._266-281)

Weronika Chańska. 2013. Rezygnacja z leczenia podtrzymującego życie, [w:] J. Różyńska, W. Chańska (red.), Bioetyka, Wydawnictwo Wolters Kluwer 2013, s. 251-265.

http://www.researchgate.net/publication/276420773_Weronika_Chaska.2013.Rezygnacja_z_leczenia_podtrzymujcego_ycie_w_J._Ryska_W._Chaska_%28red.%29_Bioetyka_Wydawnictwo_Wolters_Kluwer_2013_s._251-265